

Özel hesap dönemi tayin edilen mükelleflerde yıllara sari işin tespiti ve uygulaması

Mustafa Çolak

Vergi Danışmanı

Sirküler No: 790

Tarih: 13.09.2023

Kısa Cevap

GİB'e göre GVK 42'deki **"takvim yılı"** ifadesi ile **özel hesap dönemi arasında ilke olarak fark yoktur**: özel hesap dönemi tayin edilen mükelleflerde iş, **tayin olunan hesap dönemlerini aşarsa** yıllara sari inşaat ve onarım işi sayılır ve tevkifata tabi tutulur. Somut olayda 1 Ekim - 30 Eylül özel hesap dönemi olan şirketin 06.10.2020'de başlayıp 13.02.2021'de biten işi aynı hesap dönemi içinde kaldığı için yıllara sari iş kapsamında değerlendirilmemiştir.

GVK 42 — Yıllara Sari İnşaat ve Onarım İşleri

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 42 nci maddesinde; "Birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat (dekapaj işleri de inşaat işi sayılır) ve onarım işlerinde kar veya zarar işin bittiği yıl kati olarak tespit edilir ve tamamı o yılın geliri sayılarak, mezkur yıl beyannamesinde gösterilir. ..." hükmüne yer verilmiştir.

Bir işin Gelir Vergisi Kanununun 42 nci maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için;

- Faaliyet konusunun inşaat (dekapaj işleri dahil) ve onarma işi olması,
- İnşaat ve onarma işinin birden fazla takvim yılına sirayet etmesi,
- İnşaat ve onarma işinin taahhüde bağlı olarak yapılması,

şartlarının bir arada aranılması gerekmektedir.

KVK 15 — Tevkifat Yükümlülüğü ve Oranı

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında; kamu idare ve kuruluşları, iktisadi kamu kuruluşları, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler,

vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerin, söz konusu maddelerde bentler halinde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin kurumlar vergilerine mahsuben kesinti yapmaları gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, Gelir Vergisi Kanununda belirtilen esaslara göre birden fazla takvim yılına yaygın inşaat ve onarım işleri ile uğraşan kurumlara bu işleri ile ilgili olarak yapılan hak ediş ödemeleri üzerinden vergi kesintisi yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Vergi kesintisi oranı 2009/14594 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile %3 olarak belirlenmiştir. Ancak, 04.02.2021 tarihli ve 31385 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 3491 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının Eki Kararın 3 üncü maddesi ile 2009/14594 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında değişiklik yapılarak vergi kesintisi oranı, yayım tarihini izleyen ayın başından itibaren yapılan ödemelere uygulanmak üzere, %5 olarak yeniden belirlenmiştir.

4734 Sayılı Kanunda Hizmet ve Yapım Tanımları

Öte yandan, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 4 üncü maddesinde; “Bu Kanunun uygulanmasında; Hizmet: Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri, Yapım: Bina, karayolu, demiryolu, otoyol, havalimanı, rıhtım, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, spor tesisi, alt yapı, boru iletim hattı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali, rafineri tesisi, sulama tesisi, toprak ıslahı, taşkın koruma ve dekapaj gibi her türlü inşaat işleri ve bu işlerle ilgili tesisat, imalat, ihzarat, nakliye, tamamlama, büyük onarım, restorasyon, çevre düzenlemesi, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işleri ile benzeri yapım işlerini, ifade eder.” hükümlerine yer verilmiştir.

VUK 174 — Hesap Dönemi ve Özel Hesap Dönemi

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 174 üncü maddesinde de; “Defterler hesap dönemi itibariyle tutulur. Kayıtlar her hesap dönemi sonunda kapatılır ve ertesi dönem başında yeniden açılır. Hesap dönemi normal olarak takvim yılıdır. Şu kadar ki, takvim yılı dönemi faaliyet ve muamelelerinin mahiyetine uygun bulunmayanlar için, bunların müracaatı üzerine Maliye Bakanlığı 12 şer aylık özel hesap dönemleri belli edebilir. Yeniden işe başlama veya işi bırakma

hallerinde, hesap dönemi içinde bir yıldan eksik olan faaliyet süresi, hesap dönemi sayılır. Bu maddeye göre özel hesap dönemi tayin edilenlerin ticari ve zirai kazançları, hesap dönemlerinin kapandığı takvim yılının kazancı sayılır.” hükmü yer almaktadır.

Somut Olay

Diğer taraftan ilgide kayıtlı dilekçeleriniz ekinde alınan “...İlinde yapılacak olan ... Hidroelektrik Santrali Elektrik ve Otomasyon Sistemleri Revizyon İşİ”ne ilişkin sözleşmenin 06.10.2020 tarihinde imzalandığı, söz konusu işin bitimine ilişkin teslim tutanağın ise 13.02.2021 tarihinde imzalandığı anlaşılmıştır.

GİB’in Değerlendirmesi

Bu kapsamda, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 42 nci maddesinde yer alan “takvim yılı” ifadesinin ticari ve zirai kazancın tespiti için Bakanlığımızca tayin edilen on ikişer aylık özel hesap döneminden ilke olarak bir farkı bulunmamakta, özel hesap dönemi tayini ile işin özelliği bakımından muamelelerin vergilendirme dönemine uygunluğu sağlanmaktadır.

Bu itibarla Şirketinizce üstlenilen yukarıda belirtilen işin, tayin olunan hesap dönemlerini aşar şekilde yapılması durumunda Gelir Vergisi Kanununun 42 nci maddesinde yer alan, birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarım işi olarak kabulü ile bu çerçevede tevkifata tabi tutularak vergilendirilmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla, Şirketiniz adına 1 Ekim – 30 Eylül döneminin özel hesap dönemi olarak tayin edildiği hususu dikkate alındığında, sözleşmenin imzalandığı tarih olan 06.10.2020 tarihinde başladığı kabul edilen işin, Şirketiniz ile ... HES Şubesi arasında imzalanan iş bitimine ilişkin teslim tutanağına göre 13.02.2021 tarihinde bitmesi nedeniyle, söz konusu işin yıllara sari inşaat ve onarma işi kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Güncellik notu

Yıllara sari inşaat ve onarım işlerinde hak ediş ödemeleri üzerinden yapılan tevkifat oranı Cumhurbaşkanı kararlarıyla değişebilmektedir. Cari orana ilişkin bilgi için [Yıllık Parametreler](#) sayfasına bakabilirsiniz.

Sık Sorulan Sorular

Bir iş hangi şartlarda yıllara sari sayılır?

Faaliyet konusunun inşaat (dekapaj dahil) ve onarma işi olması, işin birden fazla takvim yılına sirayet etmesi ve taahhüde bağlı olarak yapılması şartlarının bir arada bulunması gerekir.

Özel hesap dönemi olan mükelleflerde “takvim yılı” nasıl uygulanır?

GİB’e göre GVK 42’deki takvim yılı ifadesinin özel hesap döneminden ilke olarak bir farkı yoktur; iş, tayin olunan hesap dönemlerini aşarsa yıllara sari kabul edilir.

Hak ediş ödemelerinde tevkifat oranı nedir?

2009/14594 sayılı Karar ile %3 olarak belirlenmiş, 3491 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 04.02.2021 tarihini izleyen ayın başından itibaren %5 olarak yeniden belirlenmiştir.

Somut olayda iş neden yıllara sari sayılmadı?

1 Ekim – 30 Eylül özel hesap dönemi bulunan şirketin 06.10.2020’de başlayan işi 13.02.2021’de bittiği, yani aynı özel hesap dönemi içinde kaldığı için.

Resmî Kaynaklar

- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (42’nci madde)
 - 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (15’inci madde)
 - 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (174’üncü madde)
 - 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu (4’üncü madde)
 - GİB 13.07.2023 tarih ve 735442 sayılı Özelgesi
-

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulamaya öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirkülerleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/ozel-hesap-donemi-tayin-edilen-mukelleflerde-yillara-sari-isin-tespiti-ve-uygulamasi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 07:04 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net